

# מנה בנתן

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"ז מרן רבי יצחק זאב בן רבי  
חיים סולוביציק זצוק"ל  
הערות והנצחות טל': 0548449853 או מייל  
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 144 פרשת וילך תשפ"ג

כתובות פח-צד

והבאים ברשותה, ור"ש סובר שאם היא תובעת כתובתה יורשיו יכולים להשביעה, ונחלקו במחלוקת אבא שאול בן אמא מרים ורבנן, שר"ש כאבא שאול, ורב פפא מקשה שכל זה רק כשהיא תובעת כתובתה ומדוע ממשיך ר"ש שאם אינה תובעת לא, ואומר רב פפא שהוא אומר את זה להוציא מר"א והחולקים עליו שמשביעה מתי שרוצה.

**משנה** אשה שהוציאה גט ואין לה שטר הכתובה,

**דף פט** גובה את כתובתה, ואם הוציאה כתובה ואין עמה גט

והיא אומרת שהגט אבד והוא אומר שפרע ואבד שוברו, וכן בעל חוב שהוציא שטר חוב ואומר שאבד לו הפרוזבול, לא יפרעו, ולרשב"ג משעת הסכנה ואילך אשה גובה ללא גט ובעל חוב גובה ללא פרוזבול. **גמרא** משמע במשנה שכותבים

שובר שאל"כ נחשוש שאחר הפירעון היא תוציא את כתובתה ותגבה שוב, לדעת רב המשנה מדברת במקום שלא כותבים

כתובה, ולשמואל מדובר גם במקום שכותבים כתובה, ויוצא שלשמואל כותבים שובר, ורב ענן אמר ששמואל פירש לו שבמקום שלא כותבים כתובה והוא אומר שכתב לה עליו

להביא ראיה שפרע, ובמקום שכותבים כתובה והיא אומרת שלא כתב לה, היא תביא ראיה שלא פרע לה, וגם רב חזר בו

והוא אמר שבין אם כותבים כתובה ובין שאין כותבים אם היא מביאה גט נוטלת עיקר כתובה, ואם היא מביאה כתובה היא

גובה גם תוספת, ומי שרוצה להשיב שיביא ראיה, ולכאורה יש להוכיח מהמשנה שהיא אומרת שאבד גטה והוא אומר שאבד

שוברו וכן בעל חוב שהוציא שטר חוב ללא פרוזבול לא יפרעו, ושמואל יעמיד את המשנה במקום שלא כותבים והוא

אומר שכתב שאומרים לו הבא ראיה שפרעת ואם לא הוא יפרע, אך לרב קשה שהיא תגבה לכל הפחות את התוספת,

אמר רב יוסף שמדובר שאין עדי גירושין שהוא נאמן שפרע כתובתה במיגו שיכול לומר שלא גירשה, **עמוד ב** אך קשה

שרשב"ג אומר בסיפא שמשעת הסכנה אשה גובה שלא בכתובה ופשוט שמדובר שיש עדי גירושין שאל"כ במה היא

גובה, ויש לומר שכל המשנה כרשב"ג ויש להוסיף שלא יפרעו במה דברים אמורים שאין עידי גירושין אך כשיש עידי

גירושין היא גובה תוספת, ואת העיקר היא גובה רק אם היא מוציאה את הגט ואם אינה מוציאה את הגט אינה גובה,

ומשעת הסכנה היא גובה גם כשלא מוציאה את הגט, שרשב"ג אמר שמשעת הסכנה ואילך אשה גובה ללא גט ובעל חוב

גובה ללא פרוזבול.

**רב כהנא** ורב אסי אמרו לרב שלדבריו שגובה את העיקר בגט איך אלמנה מהנישואין תגבה, שאין לומר שתגבה בעדי מיתה

שא"כ נחשוש שגירשה והיא תוציא את הגט ותגבה בו, ויש לומר שהיא גובה רק כשידעו שישבה תחת בעלה, אך לכאורה

נחשוש שהוא גירשה קודם מותו והיא כבר גבתה, אך יש לומר שהוא הפסיד לעצמו, אך קשה שאלמנה מהאירוסין במה

תגבה שאם נאמר בעידי מיתה נחשוש שגירשה ותוציא אח"כ את הגט ותגבה בו, ויש לומר שבמקום שאי אפשר כותבים שובר שאל"כ בכל עידי מיתה יש לחשוש שהיא תביא אותם

**דף פח** רב פפא אומר שכשיש עד אחד שהכתובה פרועה אם הבעל פיקח הוא יכול להביא אותה לשבועה דאורייתא, שיתן

לה שוב כתובה בפני עד אחד ואח"כ יצרף את שני העדים ואת הפרעון הראשון יעמיד כמלוה, ורב שישא בר רב אידי מקשה

איך ניתן לצרף שני עדים שכל אחד מהם מעיד על דבר אחר, אלא מבאר רב שישא שיתן שוב בפני שני עדים ואת הפרעון

הראשון יעמיד כהלואה, ורב אשי מקשה שהיא יכולה לומר שהיו לה שתי כתובות, ורב אשי מבאר שמודיע לעדים

האחרונים שהוא כבר פרע.

**שנינו** בשבועות שפורעים ליתומים רק בשבועה, ופשוט שלא מהלוח עצמו שכמו שאביהם נפרע בלא שבועה א"כ לא

נחייבם שבועה, אלא הכוונה שיתומים מיתומים נפרעים רק בשבועה, ואמר רב זריקא בשם רב יהודה שכל זה רק כשהם

אומרים שאביהם אמר שלוח ופרע, אך אם אומרים שאמר לנו שלא לוח כלל לא יפרעו גם בשבועה, ורבא מקשה אדרבה

כשאומר לא ליתתי א"כ הוא מודה שלא פרע ויפרעו ללא שבועה, ומבאר רבא שרב זריקא אומר שאם אומרים שהאב

אמר שלוח ופרע הם ישבעו, ואם אומרים שהוא אמר שלא לוח נפרעים ללא שבועה כי הוא מודה שלא פרע.

**הנפרעת** שלא בפניו נפרעת בשבועה, רב אחא שר הבירה אומר שמעשה בא לפני ר' יצחק באנטוכיא והוא אמר שזה רק

לכתובת אשה שיהיה חן, אך לחוב לא יורדים לנכסיו, ורבא אומר בשם ר"נ שגם לחוב יורדים שלא ילוח וילכו למדינת הים

וינעלו דלת בפני לווים.

**לר"ש**, נשבעת רק בתובעת כתובתה, ר' ירמיה אומר שר"ש דיבר על נפרעת שלא בפניו שלת"ק אין חילוק בין מזונות

לכתובה, ור"ש אומר שזה רק לכתובה **עמוד ב** אך למזונות נוטלת בלי שבועה, ונחלקו במחלוקת ששנינו לקמן במי

שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות, שחנן אומר תשבע בסוף לכתובה ולא בתחילה למזונות, ולבני כהנים גדולים

תשבע גם למזונות, ור"ש סובר כחנן ורבנן סוברים כבני כהנים גדולים, ורב ששת דוחה שא"כ מדוע כתוב שהיורשים

משביעים אותה הרי שם ב"ד משביעים אותה, אלא מבאר רב ששת שר"ש חולק על הבבא שאם הלכה מקבר בעלה לבית

אביה או שחזרה לבית חמיה ולא נעשתה אפוטרופוס לא משביעים אותה ואם נעשתה אפוטרופוס היא תשבע על

העתיד ולא על העבר, ור"ש סובר שאם תובעת כתובתה הם משביעים אותה, ואם אינה תובעת כתובתה אינם משביעים

אותה, ונחלקו במחלוקת אבא שאול וחכמים באפוטרופוס, שלחכמים אם מינהו אבי יתומים ישבע ואם מינהו ב"ד לא

ישבע, ולאבא שאול אם ב"ד מינהו ישבע, וכשהאב מינהו לא ישבע, ור"ש סובר כאבא שאול, ורבנן כת"ק שם, ואביי מקשה

לדבריו מדוע אומר ר"ש כל זמן שתובעת כתובתה, וצ"ל אם תובעת כתובתה, ואביי מבאר שר"ש חולק על הדין שאם כתב

לה נדר ושבועה אין לי עליך אינו יכול להשביעה ואם הוא אומר לא עלי ולא על יורשי ולא על כל הבאים ברשותי ולא עליך על יורשיך ועל הבאים ברשותך, לא ישביענה לא הוא ולא יורשיו ולא כל הבאים ברשותו, ולא אותה ולא את יורשיה

כב"ד אחד ותגבה ואח"כ תביא עידי מיתה לב"ד אחר ותגבה שוב, אלא שבמקרה כזה כותבים שובר.

**מר קשישא** בר רב חסדא אמר לרב אשי מנין שלא למנה מאירוסין יש כתובה, שאין להוכיח מהמשנה לעיל שאומרת שנתאלמנה או נתגרשה בין מהאירוסין בין מהנישואין גובה את הכל, כי שם מדובר שכתב לה, והחידוש הוא להוציא מדעת ר"א בן עזריה שהוא כתב לה רק על מנת לכונסה, וכן יש לדייק ממה שכתוב גובה את הכל ומשמע שכתב לה, שאל"כ היא תגבה רק מנה או מאתים, אלא יש להוכיח מברייתא שהביא רב חייא בר אבין שלאשתו ארוסה אינו אונן ומיטמא לה והיא לא אוננת ומיטמאת לו ואם מתה אינו יורשה ואם הוא מת היא גובה כתובתה, ויש לדחות שמדובר שהוא כתב לה והחידוש הוא שמתה אינו יורשה.

**רב נחמן** שאל את רב הונא לדעת רב שהיא גובה בגט את עיקר הכתובה נחשוש שהיא תוציא עם הגט בב"ד אחד ואח"כ תוציא בב"ד אחר ותגבה שוב, ואין לומר שיקרעו את הגט כי היא אומרת שהיא רוצה להנשא בו, ויש לומר שיקרעו את הגט ויכתבו שקרעו את הגט לא בגלל שהוא פסול אלא שהוא נפרע ולא תגבה בו שוב.

**משנה** אשה שהביאה שני גיטין ושתי כתובות, היא תגבה שתי כתובות, ואם היא מוציאה שתי כתובות וגט אחד או כתובה ושני גיטין או כתובה וגט ומיתה גובה רק אחת שהמגרש אשתו ומחזירה הוא מחזירה על דעת כתובתה הראשונה. **גמרא** משמע במשנה שהיא גובה כמה שהיא רוצה, ולכאורה מוכח מכאן שלא כדברי ר"נ בשם שמואל ששני שטרות היוצאים זה אחר זה ביטל שני את הראשון, ויש לומר שרב פפא אמר שר"נ מודה שאם הוסיף דקל הוא רק הוסיף ולא ביטל את השיעבוד הראשון, וא"כ כאן מדובר כשהוסיף לה. **אם הוציאה גט כתובה ומיתה,**

**דף צ** אם גט קודם למיתה היא גובה שתי כתובות ואם הכתובה קודמת למיתה היא גובה רק אחת, שהמגרש אשתו ומחזירה זה על דעת כתובתה הראשונה.

**משנה** קטן שהשיאו אביו כתובתה שכתב בקטנות קיימת שע"מ כן הוא קיימה, וכן גר שהתגייר עם אשתו כתובתה קיימת שקיימה ע"מ כן. **גמרא** רב הונא אומר שזה מדובר בעיקר כתובה אך אין לה תוספת כתובה, ורב יהודה סובר שיש לה גם תוספת, ולכאורה יש להוכיח מברייתא שאומרת על המשנה שאם חידשו נוטלת מה שחידשו, ומשמע שלולא כן לא תיטול, ורב יהודה יפרש שנותן לה אף מה שחידשו, אך קשה שכתוב בהמשך הברייתא שאם לא חידשו בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה, ויש לומר שרב יהודה טעה במשנה שאומרת כתובתה קיימת משמע לגמרי ובאמת המשנה דברה רק על עיקר כתובה.

### פרק מי שהיה

**משנה** אם אדם היה נשוי לשתי נשים ומת, הראשונה שנשא קודמת לשניה בגביית הכתובה ואם מתו שתיהן יורשי הראשונה קודמים ליורשי השניה, ואם נשא את הראשונה ומתה ואח"כ נשא את השניה והוא מת, יורשי השניה קודמים ליורשי הראשונה. **גמרא** יש לדייק בלשון המשנה שכתוב הראשונה קודמת ולא כתוב לראשונה יש לה ולשניה אין, משמע שאם תפסה השניה לא מוציאים ממנה וא"כ יוצא שבעל חוב מאוחר שקדם וגבה לא מוציאים ממנו, ויש לדחות שבאמת מוציאים ממנה וקודמת הכוונה לגמרי כמו לגבי

ירושה שכתוב בן קודם לבת והכוונה לגמרי, ויש מדייקים להיפך שלא כתוב שאם תפסה השניה לא מוציאים, א"כ משמע שאם תפסה מוציאים ממנה שבעל חוב מאוחר שקדם וגבה מוציאים ממנו, ויש לדחות שבאמת לא מוציאים ואגב שכתוב בסיפא שניה ויורשיה קודמים ליורשי הראשונה **עמוד** ב כתבו גם ברישא הראשונה קודמת לשניה.

**יש לדייק** מהמשנה שאם אחת מנשיו מתה בחייו ואחת לאחר מותו יש לשתייהן כתובת בנים דכרין ולא חוששים למריבה, שכתוב בסיפא שניה ויורשיה קודמים ושממע שרק קודמים אך כשיש עבור שניהם הם נוטלים, ועוד יש לדייק שאמנם כתובת בנים דכרין מקבלים רק כשיש מותר דינר אך הכתובה נעשית מותר לאחרת, שלא כתוב במשנה אם יש שם מותר דינר, ועוד יש להוכיח שלכתובת בנים דכרין לא טורפים ממשועבדים שא"כ יבואו בני הראשונה ויטרפו מבני השניה, ורב אשי דוחה שיתכן שאחת בחייו ואחת במותו אין להם כתובת בנים דכרין וכתוב קודמים רק לענין נחלה, וכתוב יורשי הראשונה אגב שכתוב שניה ויורשיה, וגם ניתן לומר שכתובה לא נעשתה מותר לאחרת ובמשנה מדובר כשהיה מותר דינר חוץ מהכתובה.

**נחלקו תנאים** בכתובת בנין דכרין שאם אחת מתה בחייו ואחת לאחר מותו אמר בן ננס שבני יורשי הראשונה אומרים ליורשי השניה בני בעלת חוב אתם טלו כתובת אמכם וצאו, ור"ע אומר כבר קפצה הנחלה מלפני בני הראשונה ונפלה לפני בני השניה, ולכאורה נחלקו באחת בחייו ואחת במותו שלבן ננס יש להן כתובת בנים דכרין ולר"ע אין להם, ורבה אמר שמצא שתלמידי רב שנו ואמרו שלכו"ע יש להם כתובת בנים דכרין ונחלקו אם כתובה נעשית מותר לחברתה וכן שאר חובות שלבן ננס כתובה ושאר חובות נעשים מותר, ולר"ע אינם נעשים מותר, ורבה אמר להם שחובות אחרים ודאי הם נעשו מותר לכתובה, אך נחלקו רק בכתובה ורב יוסף דוחה שלפ"ז אין לכתוב כבר קפצה נחלה אלא יש לכתוב להדיא אם יש מותר דינר, אלא הם חלקו רק לענין אחת בחייו ואחת במותו אם יש כתובת בנים דכרין וכן נחלקו בזה גם בעוד ברייתא ששנינו שאם נשא אחת ומתה ונשא שניה והוא מת, באים בני השניה לאחר מותו ונוטלים כתובת אמם, ור"ש סובר שאם יש מותר דינר לוקחים בני הראשונה והשניה את כתובת אמם ואם אין מותר דינר מתחלקים כולם בשוה, ולכאורה נחלקו אם באחת בחייו ואחת במותו יש כתובת בנים דכרין שלת"ק אין כתובת בנים דכרין ולר"ש יש כתובת בנים דכרין, ויש לדחות שלכו"ע באחת בחייו ואחת במותו יש כתובת בנים דכרין,

**דף צא** ונחלקו בדינר בקרקע שלת"ק רק במטלטלין זה נקרא מותר דינר, ולר"ש גם בקרקע זה נקרא מותר דינר, אך יש לדחות ששנינו במשנה שלר"ש נכסים שאין להם אחריות לא נעשים מותר דינר ורק כשנותר דינר מנכסים שאין להם אחריות נוטלים כתובת אמם, אלא יש לומר שנחלקו כשיש רק ממשועבדים אם זה נקרא מותר דינר שלת"ק אינו נקרא מותר דינר, ולר"ש זה גם נקרא מותר דינר, אך לפ"ז ר"ש לא צריך לומר אם יש שם מותר דינר אלא כיון שיש מותר דינר נוטלים כולם, אלא צ"ל שנחלקו שלת"ק צריך מותר דינר ולר"ש גם פחות מדינר אך קשה שר"ש אומר להדיא אם יש מותר דינר, ואין לומר שנהפוך שלת"ק מספיק פחות מדינר כי במשנה שר"ש חלק על ת"ק כתוב אם יש שם מותר דינר, אלא יש לומר כב' הלישנות הראשונות, ויש להפוך בברייתא שלת"ק

נוטלים בני הראשונה גם כשהמותר הוא קרקע או משועבדים, ולר"ש הם נוטלים רק אם יש דינר מטלטלין ללישנא קמא, או בני חורין ללשון השניה.

**מר זוטרא** אומר בשם רב פפא שאחת בחייו ואחת במותו יש להם כתובת בנים דכרין וכתובה נעשית מותר לחברתה, ולכאורה אם היה אומר את הדין הראשון היינו אומרים שרק כשיש מותר דינר, אך יש לכתוב רק שנעשית מותר לחברתה ולא צריך מותר דינר וממילא יודעים שגם באחת בחייו ואחת במותו יש לכולם כתובת בנים דכרין, ויש לומר שאם היינו כותבים רק את הדין שכתובה נעשית מותר היינו אומרים שמדובר בג' נשים שמתו שתיים בחייו ואחת אחר מותו, ולאשה שמתה אחריו יש רק בת שאינה יורשת, ונוטלת רק משום חוב הכתובה, אבל במקרה שהיו רק ב' נשים ולשניה יש בן הם יבואו למריבה שהבן מהשניה אומר שהוא ירש את אמו ולמה יטלו בני הראשונה יותר ממנו, לכן חידש רב פפא שבכל מקרה אחת בחייו ואחת במותו יש כתובת בנים דכרין.

**משנה** אדם שהיה נשוי לשתי נשים ומתו ואח"כ הוא מת ומבקשים היתומים כתובת אמם, ויש שם רק כב' הכתובות הם יתחלקו בשוה, ואם יש מותר דינר כולם יקחו כתובת אמם והיתומים לא יכולים לומר שהם מעלים את נכסי אביהם יתר דינר כדי שיטלו כתובת אמם, אלא שמים את הנכסים בב"ד, ונכסים שהם בראוי אינם כבמוחזק, ור"ש אומר שלמות דינר לא מספיק מנכסים שיש להם אחריות אלא רק מנכסים שאין להם אחריות. **גמרא** אם בכתובה אחת כתוב אלף ובשניה ה' מאות יטלו את הכתובה רק אם יש מותר דינר, ואם אין דינר יחלקו בשוה, ובמקרה שהיו נכסים מרובים בשעת מיתה והתמעטו פשוט שזכו בהם היוורשים, ובמקרה שהיו מועטים והתרבו לכאורה יש להוכיח מהמקרה של משפחת בר צרצור שהנכסים היו מועטים והתרבו והם באו לרב עמרם ואמר להם שיפייסו את יורשי הכתובה הגדולה ולא שמעו בקולו אמר להם שאם אינכם מפיסיים אכה אתכם בקוץ שאינו מוציא דם והיינו בשמתא, ושלחם לר"נ והוא אמר שכמו שמרובים והתמעטו **עמוד ב** זכו בהם יורשים כך במועטים והתרבו זכו היוורשים לחלוקה בשוה.

**אדם** אחד היה חייב אלף זוז והיו לו שני בתים והוא מכר כל אחד מהם בה' מאות, ובא הבעל חוב וטרף מהקונה בית אחד ורצה לטרוף גם את השני ובא הקונה עם אלף זוז ואמר לו אם זה שוה לך אלף זוז קח את הבית ואם לא קח אלף זוז ותסתלק משניהם, ורמי בר חמא רצה להביא ראיה ממשנתינו שהיתומים לא יכולין להעלות את הנכסים בשוה דינר, ורבא דוחה שבמשנה אם יעלו דינר היתומים שכתובה אמם קטנה יפסידו, אך במקרה הזה הקונה נותן אלף ויקבל אלף, ולרבינא יכתבו בשטר טירפא אלף ולרב עזירא יכתבו ה' מאות וכן הלכה.

**אדם** אחד היה חייב ק' זוז והיו לו ב' שדות קטנות, ומכר כל אחד מהם בני' ובא בעל חוב וטרף אחת מהם וכשרצה לטרוף את השניה הביא לו הלוקח ק' זוז ואמר לו אם שוה לך הקרקע הזו ק' זוז קח אותה ואם לא קח ק' זוז ותסתלק, ורב יוסף הוכיח מהמשנה שהיתומים לא יכולים להעלות את דמי הקרקע, ואביי דוחה שבמשנה יהיה הפסד ליתומים שכתובת אמם קטנה אך כאן אין לו הפסד כי הוא נותן ק' ויקבל ק', ולרבינא כותבים בשטר טירפא ק' ולרב עזירא כותבים נ' וכן הלכה.

**אדם** אחד היה חייב ק' זוז ומת והוריש קרקע קטנה ששויה נ' זוז, ובא הבעל חוב לטרפה ונתנו לו היתומים נ' זוז ורצה לטרוף אותה שוב ובאו היתומים לאביי ואמר להם שמצוה על היתומים לפרוע חוב אביהם וקיימתם מצוה בני' הראשונים ועכשיו הוא טורף מן הדין, וכל זה כשלא אמרו לו שהנ' זוז הם דמי הקרקע אך אם אמרו לו שהם דמי הקרקע א"כ הם סלקוהו ממנה.

**אדם** אחד מכר כתובת אמו בדבר מועט והתנה עם הקונה שאם אמו תערער הוא לא יפצה אותו, ואמו נפטרה קודם שערערה ובא הבן וערער חשב רמי בר חמא לומר שהוא במקום אמו, אמר רבא שאמנם הוא לא קיבל אחריות מהאם אך ודאי הוא קיבל אחריות של עצמו.

**רמי בר חמא** אומר שאם ראובן מכר שדה לשמעון ללא אחריות ושמעון מכרה לראובן באחריות,

**דף צב** ובא הבעל חוב של ראובן וטרף את השדה צריך שמעון לפצות את ראובן, ורבא סובר שאמנם שמעון קיבל אחריות מהעולם אך לא קיבל אחריות מחובות של ראובן עצמו, ורבא מודה שאם ראובן ירש שדה מיעקב ומכרה לשמעון בלי אחריות ושמעון מכרה לראובן באחריות והבעל חוב של יעקב טרף את השדה שמעון יפצה את ראובן כי הבעל חוב של יעקב הוא כבעל חוב מהעולם.

**רמי בר חמא** אומר שאם ראובן מכר שדה לשמעון באחריות וזקף את המעות במלוה ומת ראובן ובא בעל חוב לטרוף אותה משמעון והוא פייסו בדמי השדה, יכולים בני ראובן לומר שלאבינו יש אצלך מטלטלין שהם לא משתעבדים לבעל חוב, אמר רבא שאם שמעון פיקח הוא יכול להגבות קרקע ליתומים ולגבות מהם בחזרה כר"נ שיתומים שגבו קרקע בחובו של אביהם הבעל חוב יכול לגבות אותה מהם.

**רבה** אומר שאם ראובן מכר כל שדותיו לשמעון ושמעון מכר שדה אחת ללוי, בעל חובו של ראובן יכול לגבות משמעון או מלוי, אך מלוי הוא גובה רק אם הוא קנה בינונית, אך אם הוא קנה זיבורית לוי יכול לומר לו דקדקתי לקנות קרקע שאינה ראויה לבעל חוב כדי שלא יטרוף ממנו, וגם אם לוי קנה בינונית גובה ממנו הבעל חוב רק אם לא השאיר אצל שמעון בינונית כמוה, **עמוד ב** אך אם השאיר בינונית הוא יכול לומר לבעל חוב הנחתי לך מקום לגבות ממנו.

**אביי** אומר שאם ראובן מכר שדה לשמעון באחריות ובעל חובו של ראובן בא לגבות מאותה שדה ראובן יכול לבא לפצות את הבעל חוב ואינו יכול לומר לו שאינו בעל דברים עמו כי ראובן אומר לו שאם אתה מוציא משמעון הוא יחזור אלי, וללישנא בתרא גם אם ראובן מכר לשמעון שלא באחריות ראובן יכול לפצות את הבעל חוב כיון שהוא אומר לו איני רוצה שלשמעון תהיה תרעומת עליו.

**אביי** אומר שאם ראובן מכר שדה לשמעון שלא באחריות וערערו עליה,

**דף צג** שמעון יכול לחזור בו רק אם עדיין לא החזיק בה אך אם החזיק בה אינו יכול לחזור בו אף שעדיין לא שילם לו כי הוא אומר לו שק מלא קשרים סברת וקבלת, והחזקה היא ממתי שהלך סביב מצריה, וללישנא בתרא גם אם מכר באחריות אינו יכול לחזור בו כי הוא אומר לו הראה את שטר הטירפא ואשלם לך.

**משנה** אדם שהיה נשוי לג' נשים וכתובתה של אחת מהם מאה ושל השניה מאתים ושל השלישית ג' מאות ויש שם רק מנה,

כולן מתחלקות בשוה, ואם היו מאתים, זו שכתובתה מנה נוטלת נ' ואלו שכתובתן מאתים וג' מאות נוטלות כל אחת ג' דינרי זהב שהם ע"ה זוז, ואם השאיר ג' מאות, זו שכתובתה מנה נוטלת נ' וזו שכתובתה מאתים נוטלת מנה וזו שכתובתה ג' מאות נוטלת ו' דינרי זהב שהם ק"נ זוז, וכן הדין אם ג' אנשים שהשתתפו יחד בעסק ופחתו או הותירו יחלקו כך. **גמרא** אך יש להקשות שבהשאיר ב' מאות תקבל בעלת מנה רק ל"ג ושליש שהרי אין לה חלק במנה שני, אמר שמואל שמדובר שבעלת מאתיים כתבה לבעלת מנה שאין לה עמה דין ודברים במנה הראשון ומה שהיא מתחלקת עם בעלת ג' מאות במנה זה כי היא אומרת לה שהיא סלקה עצמה רק מדין ודברים עם הראשונה אך היא לא ויתרה לבעלת ג' מאות ושעבודה שוה עמה.

**יש להקשות** כשנשארו ג' מאות מדוע בעלת מאתים נוטלת מנה ולפי החלוקה מגיע לה ע"ה, אמר שמואל שמדובר שבעלת ג' מאות כתבה לבעלות מאתים ומנה שאין לה עמה דין ודברים במנה הראשון, רב יעקב מנהר פקוד אומר בשם רבינא שברישא ובסיפא מדובר שנפלו בב' תפיסות וברישא מדובר שנפלו ע"ה תחילה והתחלקו בשוה ואח"כ נפלו קכ"ה, ובסיפא מדובר שנפלו ע"ה תחילה ואח"כ נפלו רכ"ה. **שנו בברייתא** שהמשנה היא כר' נתן אך רבי סובר שאין זה דומה לשותפות יחסית וכל אחד נוטל מה שהשביחו מעותיו, אך ג' הנשים שעבודן שוה בכל הג' מאות.

**שמואל אומר** שאם שנים עשו שותפות שאחד הטיל מנה ואחד מאתיים **עמוד ב'** והרויחו הרווח הוא לאמצע, ורבה אומר שמסתבר בדברי שמואל שהשותפות היא כשקנו שור שעומד לחרישה והוא עומד לחרישה, אך אם השתתפו בשור לחרישה והוא עומד לשחיטה כל אחד נוטל לפי מעותיו, ורב המנונא סובר שגם בשור לחרישה ועומד לשחיטה חלוקת הרווח בשוה, ולכאורה יש להוכיח מברייתא ששנינו ששנים שהטילו לכיס זה מנה וזה מאתים השכר לאמצע ולכאורה מדובר בשור לחרישה ועומד לשחיטה, ויש לדחות שמדובר בשור שעומד לחרישה, אך לפ"ז כשהשור עומד לשחיטה החלוקה היא לפי מעותיהם וא"כ קשה מדוע כתוב בהמשך הברייתא שאם כל אחד לקח בשלו והתערבו כל אחד נוטל לפי מעותיו הרי יש חילוק גם כשלקחו יחד שרק בשור שעומד לחרישה הרווח לאמצע אך כשעומד לשחיטה יחלקו לפי מעותיהם, ויש לומר שאכן יש להכניס את זה בברייתא שכל זה בשור שעומד לחרישה אך כשעומד לשחיטה נעשה כאילו לקח כל אחד בשלו שהרווח מתחלק לפי מעותיהם, לכאורה יש להוכיח מדברי המשנה שג' שהטילו לכיס פחתו או הותירו כך הם חולקים ולכאורה פחתו הכוונה ממש וכן הותירו הכוונה ממש, אמר ר"נ בשם רבה בר אבון שהותירו הכוונה זוזים חדשים, ופחתו הכוונה שהמעות נפסלו.

**משנה** אם אדם היה נשוי לד' נשים ומת, הראשונה קודמת לשניה, והשניה לשלישית, והשלישית לרביעית, ופורעים לרביעית ללא שבועה, ובן ננס אומר וכי בשביל שהיא האחרונה היא הרויחה אלא גם היא נפרעת בשבועה, ובמקרה שהתאריך בכל הכתובות שווה, כל הקודמת לחברתה אפילו שעה אחת זוכה שבירושלים היו כותבים שעות בשטרות, ואם בכלם כתוב שעה אחת ויש שם רק מנה, יחלקוהו בשוה.

**גמרא**

**דף צד** שמואל אומר שמחלוקת ת"ק ובן ננס היא במקרה שנמצא ששדה אחת אינה שלו שלת"ק בעל חוב מאוחר שקדם וגבה לא גבה, ולבן ננס מועילה הגביה, ולר"נ בשם רבה בר אבון לכו"ע לא הועיל בגביתו, ונחלקו שבן ננס חשש שמא הרביעית תקלקל את הקרקע ות"ק לא חשש שמא היא תקלקל, ואביי אומר שנחלקו שבן ננס סובר כאביי קשישא שאין הבדל בין יתומים גדולים לקטנים ולת"ק רק בקטנים הצריכו שבועה.

**רב הונא** אומר שאם היה לשני אחים או שני שותפים דין עם מישהו ואחד הלך לדון עמו השני לא יכול לומר שידון עמו בנפרד כי הראשון עשה בשליחות השני, וכשהגיע ר"נ לסורא שאלוהו בדין זה והוא הביא ראיה לכך ממשנתנו שכל אחת נשבעת לקודמת לה ומשמע שהראשונה לא צריכה להשבע גם לשלישית כי כבר נשבעה לשניה בשליחותה של השלישית, ויש לחלק ששבועה לאחת היא שבועה גם למאה, ואילו כאן השותף אומר אילו הייתי מגיע הייתי טוען יותר, וכל זה כשלא היה בעיר אך אם הוא היה בעיר הוא היה צריך לבא אלא הראשון עשה בשליחותו.

**לרב** שני שטרות שיוצאים ביום אחד חולקים, ולשמואל עושים שודא דדייני, לכאורה רב סובר כר"מ שעדי חתימה כורתים בגט, **עמוד ב'** ושמואל סובר כר"א שעדי מסירה כורתים את הגט, ויש לדחות שגם רב סובר כר"א, ונחלקו שרב סובר שהם מעדיפים לחלוק, ושמואל סובר שעדיף שודא דדייני, אך יש להוכיח שרב לא סבר כר"א שרב יהודה אמר בשם רב שהלכה כר"א בגיטין וכשאמר את זה לפני שמואל הוא אמר שהלכה כמותו גם בשטרות ומשמע שלרב אין הלכה כר"א בשטרות, וא"כ מסתבר שכאן רב סובר כר"מ ושמואל סבר כר"א, ויש להוכיח מברייתא שאומרת שב' שטרות שיוצאים ביום אחד חולקים, ושמואל יסבור שברייתא זו היא כר"מ, אך לפ"ז יקשה מהסיפא של הברייתא שאם כתב לאחד ולשני מסר קנה השני ולר"מ עידי החתימה כורתים, ויש לומר שנחלקו תנאים אם חלוקה עדיפה או שודא עדיפה, במקרה ששלחו למישהו והשליח לא מצאו לחכמים יחלקו וכאן אמרו מה שירצה שליח יעשה.

**אמו של רמי** בר חמא כתבה את נכסיה בבוקר לבנה רמי ובערב היא כתבה אותם לבנה מר עוקבא, וכשבא רמי לפני רב ששת הוא העמידו בנכסיה ומר עוקבא בא לר"נ והוא העמידו בנכסיה, ובא רב ששת לר"נ ושאל אותו מדוע העמיד את מר עוקבא אמר לו ר"נ מדוע אתה העמדת את רמי, אמר רב ששת שהוא קדם אמר ר"נ וכי אנו בירושלים שכותבים שעות, ורב ששת שאל מדוע אתה עשית כך, אמר ר"נ שהוא עשה שודא, אמר רב ששת אני עשיתי שודא קודם, אמר ר"נ אני דיין ואתה לא, ועוד שאתה לא העמדת את רמי בתורת שודא.

**לפני רב יוסף** באו ב' שטרות שבאחד כתוב ה' בניסן ובשני כתוב בניסן סתם, ורב יוסף העמיד את בעל השטר של ה' בניסן, אמר השני ואני אפסיד, אמר לו כיון שבשלך לא כתוב באיזה יום א"כ ידך על התחתונה ואולי שטרך הוא בכ"ט בניסן.